

ELLERT EN BRAMMERT

Wagenspel

door

D.J. EGGENGOOR

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ELLERT EN BRAMMERT** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **D.J. EGGENGOOR** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **11** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Marieke Wiechers: - 20 jaar.

Vader Wiechers: - 50 jaar.

Moeder Wiechers: - 45 jaar.

Tossen Teune: - een kromgegroeid oud vrouwtje, 70 jaar.

Wander de Scheper: - een herder, 60 jaar.

Ellert en Brammert: - twee ruige woeste rovers, het zijn broers met wilde haardos, ruige baarden en gehuld in dierenvellen, beide ongeveer 40 jaar.

Geesje Bloem: - een vriendin van Marieke, 20 jaar.

Haesje en Adriaan van Cleiburgh: - een rijk koopmansechtpaar uit Assen, beiden ongeveer 60 jaar.

Anna Koetje: - buurvrouw van de fam. Wiechers, 50 jaar.

6 dames - 5 heren

DECOR:

Het spel speelt zich af aan het begin van de vorige eeuw ongeveer 1825. Het kan overal in de buitenlucht gespeeld worden, zonder decor en eventueel in elk gewenst dialect.

HAESJE (*en Adriaan komen aangewandeld. Beiden al op leeftijd en rijk gekleed*): O Adriaan, m'n beste Adriaan, wat ben ik blij dat je nu toch onze meelhandel in Assen verkocht hebt.

ADRIAAN: Net wat je zegt, lieve. En ik heb d'r een prachtige prijs voor gehaald. Van de interest kunnen we ruimhartig leven. En waarom zou ik m'n dagen nog afmartelen als meelmuis? Een opvolger op de zaak hadden we niet. Nu kunnen we van onze rust genieten.

HAESJE: En ik ben ook danig tevreden met ons nieuwe landhuiske in Zweeloo. Frisse lucht en overal de natuur om ons heen.

ADRIAAN: Net wat je zegt, m'n konijnepootje. Maar is het je daar niet te stil in Zweeloo? 't Is tenslotte maar zo'n gehuchtje.

HAESJE: Ach welnee, m'n lekkere meelmuis. In Assen zaten we toch de godganselijke dag in dat meel van de maalterij. En hier in Zweeloo is het leven zo rustigjes en kalmpjes zo als 't voor mensen van onze leeftijd betamelijk is. (*kijkt om zich heen*) O, wat is 't hier toch prachtig mooi Adriaan. Daar kan ik nu toch zo volop van genieten hè. Zo na het middagmaal effe de ogen verschieten en dan een ritje met onze tilbury, met Gerritje d'r voor. En dan uitstappen en lekker even de benen strekken! Waar zijn we hier eigenlijk Adriaan?

ADRIAAN: Dit hier noemen ze het Ellertsveld. Kijk, ginder in de verte ligt de grote postweg naar Schoonloo. En hierachter, dat gebied met die doodse zandheuvelen en die schrale dennen... dat noemen ze in Zweeloo de moordkuil. (*nadenkend*) Toch een griezelige naam... eigenlijk! (*Ellert en Brammert kijken van achter een boom dreigend toe*)

HAESJE (*huiverd*): Hè bah, de rillingen lopen me koud over de rug!

ADRIAAN (*slaat bezorgd arm om haar heen*): Wat is er m'n suikerboontje?

HAESJE (*klemt zich angstig aan zijn arm vast*): O Adriaan, ik weet echt niet wat er met me aan de hand is. 't Is net.. 't is net of d'r iemand over m'n graf loopt!

ADRIAAN: Je hebt gelijk Haesje. Het landschap... het zwerk.. d'r gaat een enorme dreiging van uit. Kom mee, op naar de tilbury en ouwe Gerritje. We moeten maken dat we hier weggkomen! (*willen vlug af*)

ELLERT (*en Brammert omsingelen hen dreigend. In de hand mes of bijl*): D'r is geen weggkomen meer bij, dikke vette koe!

HAESJE (*gillend*): Wat gebeurt hier? Wie zijn dat? O, Adriaan... Adriaan dan toch.

ELLERT (*grijpt haar bij de keel*): Hou je bek, stomme kip. Of moet ik hem dichtslaan?

ADRIAAN (*werpt zich op Ellert*): Laat mijn vrouw los, zeg ik je. Ontेरik... hoe durf je!

BRAMMERT (*smijt hem tegen de grond*): Hou je poten thuis, dikke blaasbalg, of ik zal je mores leren.

HAESJE (*op haar knieën. Jammerend*): Genade! Genade!

BRAMMERT (*zwaaiend met mes*): Kom op met je geld... je sieraden. Hier met die spullen. (*de rovers halen geld en sieraden uit de kleding van de slachtoffers*)

HAESJE (*jammerend*): Neenee... niet m'n kralenbeursje. Dat is een erfstuk... van m'n moeder?

ADRIAAN (*geïrriteerd*): Geef het nou maar Haesje. Het zijn lomperikken, dat zie je toch zo. Ze deinzen nergens voor terug.

HAESJE (*jammerend*): M'n arme beursje... M'n arme beursje!

ELLERT (*grijzend*): Die vetklep heeft het door. En straks heb je helemaal niks meer nodig!

ADRIAAN (*doodsbleek*): Straks!... Wat... Wat bedoel je?

BRAMMERT: Daar kom je wel achter als het zover is.

HAESJE (*gillend*): Neenee... Niet m'n parels... Niet m'n parels! Dat komt uit de boedel van tante van Cleiburgh.

ELLERT (*rukt haar de parels van de hals*): Hou je bek, stom wijf. Die parels heb je niet meer nodig als ik je de strot afsnij!

ADRIAAN (*op de knieën. Smekend*): O heren, ik smeeek u, doe ons niets. U hebt al onze kostbaarheden, maar doe ons geen kwaad aan. We zullen teruggaan naar Zweeloo maar we zullen nergens over praten. We zullen geen aangifte doen. Heb genade heren, heb genade!

ELLERT (*en Brammert, zwaaien met hun messen. Ze kijken elkaar grijzend aan*): Ja, ga maar op je knieën vadertje. Maar 't zal je geen moer helpen.

HAESJE: O here here, sta ons bij. Genade... genade! (*beide rovers slepen hun slachtoffers, onder gegil en geschreeuw, achter de bosjes*)

MOEDER (*op. Gevolgd door vader en Marieke. Zorgelijk*): Ik weet het niet vader, of het wel verstandig van ons is. Om onze Marieke nou helemaal alleen naar haar tante Wipje in Borger te laten gaan.

MARIEKE (*zorgeloos*): Ach moe, stel je toch niet zo aan. Ik ben geen elf, maar 21 jaar. Ik kijk heus wel goed uit mijn doppen, als je dat maar weet. (*Marieke heeft een mandje met geslacht, met een doek erover, aan de arm*)

MOEDER: Toch weet ik het niet... Toch weet ik het niet! Vergeet niet, ze moet over het Ellertsveld en langs de Moordkuil. En jullie weten wat voor schrikkelijke verhalen daarover de ronde doen.

VADER (*korzelig*): Och moeder, wees toch niet zo'n zemeltrees. Het wicht is mans genoeg. Bovendien gaat ze overdag heen, ze blijft een

nachtje over bij tante Wipje en ze komt de volgende dag terug. Zo zie je maar, geen centje pijn.

MOEDER (*huilerig*): O Marieke toch.. Kind toch. 't Wordt mij bang om 't harte, als ik je zo zie gaan. Ik kan het niet helpen, maar m'n voorgevoel zegt me...

VADER (*ruw*): Ach vrouw, ga toch op 't dak zitten met je voorgevoel.

MOEDER: Jaja, spot er maar mee. Maar toen 2 maand geleden die uil zo koerde... Zo van oeioe... oeioe! Toen heb ik direct gezegd dat er binnenkort een sterfgeval in de buurt zou wezen. (*trionfantelijk*) En ziet wat geschiedt! Binnen een week werd ouwe Marre Schepers uitgedragen.

MARIEKE: Dat was ook geen wonder. Ouwe Marre Schepers was 89 en al dik een jaar lag ze voor een koud eindje.

MOEDER (*klagerig*): Toch vind ik het niet goed dat ons Marieke helemaal alleen naar tante Wipje in Borger gaat. Ik ben tenslotte met de helm op geboren en mijn voorgevoel heeft me nog nooit bedrogen.

VADER (*overredend*): Rustig nou maar moeder. D'r kan ons Marieke niks gebeuren. Ze gaat bij daglicht en ze komt bij daglicht terug. We hebben geslacht en tante Wipje weet dat. Ze moet haar huspotje van het geslachte varken hebben. Een fijne gortworst, een stukje hoofdkaas en een bloedworst! Tante Wipje zit er warmpjes bij en als we haar niks brengen, dan kan ze ons wel eens onterven. Ik wil wedden dat dat ouwe vel al op ons huspotje zit te wachten!

MOEDER (*klemt zich huilerig aan Marieke vast*): Zul je goed uitkijken? En zul je goed opletten? En als vreemde kerels wat tegen je zeggen, dan niks terug zeggen maar de ogen neerslaan.. Is dat goed duidelijk?

MARIEKE (*probeert zich gegeneerd los te maken*): Hè moe, toe nou! D'r zal immers niks gebeuren. Ik kan heel goed op mezelf passen.

ANNA (*op. Ze heeft een schoffel bij zich*): Hallo mensen, wat een lekker weertje nietwaar? Ik wou net even naar m'n bonenveldje op de achteres, om mijn prinsesseboontjes te schoffelen. (*verbaasd*) Maar wat staan jullie d'r gedrieën toch sikkeneurig bij? Is er wat gebeurd? Is er iemand in de familie Wiechers gaan hemelen of zo?

MOEDER: O buurvrouw, 't is zo slim hè. Ons Marieke gaat een huspotje van ons geslachte varken naar tante Wipje in Borger brengen. En dan moet ze over het Ellertsveld langs de moordkuil. En daar heb ik totaal geen fiducia in.... Totaal niet. Maar ja, ons vader en ons Marieke hier... Die verklaren me voor gek.

VADER: Natuurlijk. Ons moeder die maakt overal zo'n stampij over.

MARIEKE: Ik ben hartstikke blij dat ik er eens effe uit ben.

MOEDER: Ga daar maar eens tegenin. Wat vind jij er nou van buurvrouw Koetje!

ANNA: Mens, je hebt groot gelijk. Ze krijgen mij voor al het geld in Drente, niet het Ellertsveld op. Ik moet er niet aan denken... 'k Zou dood blijven van schrik.

MARIEKE (*protestierend*): Maar ik ga bij klaarlichte dag.

ANNA: Bij volle zon of met een petrolielamp... Ik ging niet. En ik zou mijn eigen vlees en bloed d'r ook niet aan wagen.

VADER (*nors*): Ach wat... vrouwluipraat!

MOEDER: Zie je nou wel dat buurvrouw Koetje mij gelijk geeft? En ik voel aan mijn water dat....

ANNA: En heb je dat schrikkelijk verhaal dan niet gehoord over dat echtpaar op jaren uit Zweeloo?

ALLEN (*door elkaar*): Nee. Vertel eens. Wat is daar dan mee gebeurd?

ANNA (*opgewonden*): Ze heten van Cleiburgh en ze woonden eerst in Assen. Ze hadden een meelhandel en waren rijk en kinderloos. Op een bepaald moment zijn ze stil gaan leven in een huuske in Zweeloo. En iedere dag na 't eten gingen ze een eindje rijden met de tilbury.

ALLEN: Nou, en wat is daarmee?

ANNA (*trionfantelijk*): Op zekere dag zijn ze niet teruggekomen. Spoorloos verdwenen op 't Ellertsveld.. in de buurt van de moordkuil. Alleen de tilbury met het ouwe paardje d'r voor hebben ze later aangetroffen langs de postweg. (*met grafstem*) En jullie weten wat dat betekent. Die ouwe stumpertjes zijn overvallen en beroofd door Ellert en Brammert. En tenslotte hebben ze die mensjes vermoord!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto